

2017

Jaarverslag Jonge Academie
1 april 2017 – 31 maart 2018

Inhoudstafel

Inhoudstafel	2
Voorwoord	4
Deel 1: Structuur van de organisatie 2017	6
1. Bestuur van de Jonge Academie	6
2. Adviesraad voor de Jonge Academie.....	6
3. Pijlers en werkgroepen.....	7
4. Selectiecommissie	10
Deel 2: Overzicht van interne activiteiten.....	11
5. Chronologie van de vergaderingen	11
6. Sociale dag en tweedaagsen	13
Deel 3: Publieke activiteiten.....	14
7. Halfjaarlijkse publieksevents	14
8. Thema-events (vluchtelingen & open science)	15
8.1. Refugees in Arts & Academia – 4 juli 2017.....	15
8.2. Focusdag Open Science – 8 november 2017.....	15
9. Dag van de Wetenschapscommunicatie	16
10. New Minds on the Block – Klara.....	16
11. Week van het Weten – De Standaard	17
12. Herontdekking van de Wereld – Canvas	17
Deel 4: Publicaties	18
13. Maja.....	18
Deel 5: Samenwerking met partners.....	19
14. Samenwerking binnen Vlaanderen	19
14.1. KVAB	19
14.2. KAGB.....	19
14.3. KANTL	19
14.4. EOS.....	19

14.5.	FWO	20
14.6.	Universiteiten	20
14.7.	Scriptie vzw (PhD Cup).....	20
14.8.	Mediapartners (Klara, De Standaard, Canvas)	20
14.9.	Universiteit van Vlaanderen (met VRT, Knack en de universiteiten)	21
15.	Internationale samenwerking	22
15.1.	De Jonge Akademie Nederland – Moendoes	22
15.2.	Global Young Academy.....	22
15.3.	European Young Academies.....	22
15.4.	World Wide Meeting of Young Academies	22
Deel 6: Financiën		23
16.	Eindafrekening 2017.....	23
17.	Begroting 2018	23
Deel 7: Pers en media.....		24
18.	Media.....	24
	Website	24
	Facebook	24
	Twitter	25
19.	Persoverzicht	26
20.	Specifieke media.....	26
Annex: leden 2017-2018		27

Voorwoord

Begin 2018 werd de Jonge Academie vijf jaar. Een bijzonder moment, want sinds haar oprichting in maart 2013 is vastgelegd dat lidmaatschap precies vijf jaar duurt. Dat betekent dat de eerste 40 leden, zij die de Jonge Academie van bij het begin vorm hebben gegeven, alumni werden. Die mijlpaal hebben we in stijl gevierd, in aanwezigheid van Zijne Majesteit de Koning, prof. Robbert Dijkgraaf en de vele vrienden en partners van de Jonge Academie. De viering van 6 februari 2018 was er één van formaat, waarop we twaalf nieuwe leden verwelkomden en afscheid namen van de eerste generatie Jonge Academie leden. Als aandenken kregen ze een beeldje mee van een mensenbrein waaruit een wenkende arm steekt, gemaakt door één van de JA-kunstenaars.

Ons brein, basis van onze emoties, staat symbool voor het nadenken over de wereld rondom ons en de dialoog met elkaar. De Jonge Academie brengt namelijk mensen bij elkaar uit heel verschillende gebieden van de wetenschap en kunst, over de instellingen heen. Onze interdisciplinaire dialoog opent geesten en verbreedt perspectieven. Dat vinden we stimulerend en verrijkend, en is misschien wel onze grootste sterkte. De formules van tweedaagse bijeenkomsten in het voorjaar en het najaar, samen met de sociale dag van de Jonge Academie (in 2017 in Leuven) biedt voor dergelijke boeiende gesprekken een ideaal forum.

Maar de Jonge Academie denkt en dialogeert niet alleen, ze steekt vanuit die dialoog ook de handen uit de mouwen (vandaar ook de arm met de hand uit het JA-beeldje). Met concrete initiatieven proberen we een verschil te maken in het wetenschappelijk landschap (of anderen een duwtje in de rug te geven om dat te doen) en wetenschap in de kijker te zetten. Een breder publiek informeren over

en warm maken voor de wondere wereld van de wetenschap vinden we als Jonge Academie heel belangrijk. We willen dat zelf doen én proberen nog meer wetenschappers en kunstenaars aan te sporen om in interactie te gaan met de wereld rondom hen.

In de zomer hebben we zo het thema van vluchtelingen in de academische wereld en de kunsten op de kaart gezet, met een event waarop vluchtelingen en beleidsmakers overlegden over de drempels die hoogopgeleiden die hun land ontvluchtten, ondervinden aan Vlaamse universiteiten.

In 2017 vond ook de officiële aftrap van de Universiteit van Vlaanderen plaats, een ambitieus wetenschapscommunicatieproject waar de Jonge Academie aan meewerkt, en waarvan zij één van de stichtende partners is. Vlaamse wetenschappers spreken in colleges van 15 minuten aantrekkelijk over hun onderzoek – elke werkdag komt een filmpje online. Intussen hebben een aantal leden van de Jonge Academie ook al een college opgenomen voor de Universiteit van Vlaanderen.

Internationaal verbinden we ons met de nationale Young Academies in het buitenland en met supranationale structuren zoals de Global Young Academy en de Young Academy of Europe.

Dit zijn maar enkele hoogtepunten. We werkten samen met o.a. KVAB, EOS, FWO, EWI, Klara, Canvas en de Standaard, en zijn volop bezig aan een Maja over Wetenschap en Kunst. In dit jaarverslag leest u er alles over.

In die eerste vijf jaar van haar bestaan heeft de Jonge Academie zichzelf op de kaart kunnen zetten. Dat merken we aan de talrijke kandidaturen voor nieuwe leden en de vele uitnodigingen van externe partners tot samenwerking of overleg.

Als voorzitters willen we alle leden bedanken die aanwezig waren tijdens activiteiten en vergaderingen, en vooral de bestuursleden, de trekkers van de werkgroepen, en alle anderen die extra tijd maakten om zaken te bedenken, te schrijven en te organiseren. Een onmisbare hulp bij dit alles was onze beleidsmedewerker, die we hier dan ook graag van ganser harte bedanken. De Jonge Academie wenst uitdrukkelijk de Nationale Loterij en het kabinet van de minister voor Begroting, belast met de Nationale Loterij, te bedanken voor hun steun, alsook het Departement EWI en het kabinet van minister Muylers. Last but not least danken we ook de KVAB voor haar ondersteuning en voor de constructieve samenwerking.

Lieve Van Hoof en Niel Hens, voorzitters

Deel 1: *Structuur van de organisatie 2017*

1. Bestuur van de Jonge Academie

Sinds haar oprichting heeft de Jonge Academie zich geprofileerd aan de hand van vier interessedomeinen: wetenschapscommunicatie, wetenschapsbeleid, interdisciplinariteit & kunsten en internationalisering. Elke werkgroep en activiteit valt in principe onder één van deze pijlers. Het bestuur telt naast de voorzitter(s) twee vertegenwoordigers van elke pijler. Zij houden overzicht over alle activiteiten binnen hun domeinen. De vertegenwoordigers zetelen voor twee jaar in het bestuur en zijn alternerend verkozen, waardoor elk jaar één van beide co-vertegenwoordigers uit de functie stapt, en de andere aangesteld blijft, terwijl een nieuwe co-vertegenwoordiger erbij komt.

Bestuur 2017-2018

- Voorzitters : Lieve Van Hoof en Niel Hens
- Vertegenwoordigers Wetenschapscommunicatie: Steven Latré en Evelien Smits
- Vertegenwoordiger Wetenschapsbeleid: Sarah Lebeer en Kristien Hens
- Vertegenwoordiger Interdisciplinariteit en Kunsten: Karel Vanhaesebrouck en Ann Bessemans
- Vertegenwoordigers Internationalisering: Camilla Bork en Frank Merx

Lieve Van Hoof en Niel Hens werden eind 2016 verkozen voor een covoorzittersmandaat van 1 april 2017 tot 31 maart 2019.

2. Adviesraad voor de Jonge Academie

De opstart van de Jonge Academie werd in 2013 begeleid door de Adviesraad van de Jonge Academie. De Adviesraad is samengesteld uit leden van de KVAB en KANTL en verkoos de eerste generatie van Jonge-Academieleden. Sindsdien werkt de Jonge Academie onafhankelijk van de Adviesraad. De bestuursleden van de Jonge Academie vergaderen wel soms samen met de leden van de Adviesraad. Er wordt dan informatie uitgewisseld over budget, actiepunten, enz.

Samenstelling van de Adviesraad 2017-2018

- KVAB, Klasse Menswetenschappen: Dominique Willems en Hilde De Ridder-Symoens, initiatiefnemers
- KVAB, Klasse Kunsten: Luc Van Hove en Anne-Marie van Kerckhoven
- KVAB, Klasse Natuurwetenschappen: Christoffel Waelkens en Joseph Thas
- KVAB, Klasse Technische Wetenschappen: Joos Vandewalle en Paul Verstraeten
- KANTL: Willy Vandeweghe en Frank Willaert
- Vast secretaris KVAB: Freddy Dumortier

In 2014 heeft ook de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (de KAGB) zich aangesloten bij de andere gevestigde academies die de Jonge Academie ondersteunen. Hieruit volgt dat ook de KAGB een vertegenwoordiger naar de Adviesraad mag afvaardigen. Omgekeerd heeft de KAGB haar Raad van Bestuur opengesteld voor de Jonge Academie. Bij elke bestuursvergadering van de KAGB is een lid van de Jonge Academie aanwezig. KVAB-beleidsmedewerker en JA-secretaris Bert Seghers is zowel in het Bestuur van de Jonge Academie als in de Adviesraad van de Jonge Academie waarnemend lid.

3. *Pijlers en werkgroepen*

De Jonge Academie heeft vier pijlers: Beleid, Wetenschapscommunicatie, Interdisciplinariteit en Kunsten en Internationalisering. De opvolging van de werkzaamheden in de onderscheiden pijlers gebeurt via de installatie van werkgroepen. Elk lid van de JA is lid van ten minste één werkgroep.

De oprichting van werkgroepen en de basislijnen van hun werking worden in een Algemene Vergadering of bij hoogdringendheid door het bestuur goedgekeurd. Hun werking gebeurt verder in relatieve zelfstandigheid.

De JA kent ook permanente werkgroepen, zoals de redactieraad Maja. De algemene vergadering van de JA kan besluiten een permanente werkgroep in te stellen en/of een permanente werkgroep op te heffen.

Werkgroepen in 2017

Redactieraad Maja #5

Bram Spruyt en Ann Bessemans

Focus: inhoud en opmaak Maja #5,
met thema Wetenschap & Kunst

Doel: een magazine dat thema's aansnijdt die relevant zijn voor
jonge onderzoekers, maar weinig aan bod komen in andere
tijdschriften.

Werkgroep Wetenschapscommunicatie

Steven Latré en Evelien Smits

Focus: actief bijdragen aan kwaliteitsvolle wetenschapscommunicatie in
Vlaanderen

Doel: opvolgen van alle wetenschapscommunicatieprojecten waarin de
Jonge Academie participeert (o.a. met KVAB, FWO, Scriptie vzw, Eos, Klara,
De Standaard, Technopolis, Universiteit van Vlaanderen ...)

Werkgroep Maatschappelijk engagement

Magaly Rodríguez García, Bram Verschuere en Kevin Smets

Focus: Welke barrières ondervinden gevluchte onderzoekers,
kunstenaars en studenten in Vlaanderen?

Doel: identificatie van de noden en organisatie van een breed
event voor de academische wereld, opgezet met vluchtelingen

Werkgroep Open Science

Vincent Ginis, Niel Hens en Lennart Martens

Werkt naar: event over open science dat diverse spelers samenbrengt,
georganiseerd samen met EWI op 8 november 2017; advies aan de overheid

Werkgroep Gender in academia

Kristien Hens en Elke Cloots

Focus: Welke barrières ondervinden vrouwen in de academische wereld en waardoor? Wat doen de universiteiten momenteel?

Werkt naar: Mediacampagne voor bewustzijn over implicit bias; bijdrage aan publieksevenement november 2018

Werkgroep Moendoes

Karolien Poels, Steven Latré en Bert De Smedt

Focus: Expeditie Moendoes is een bordspel ontworpen door o.a. de Nederlandse Jonge Academie, om kinderen op een speelse manier vertrouwd te maken met de wetenschappelijke methode

Werkt naar: Ontwikkeling van een digitale browsergame, gebaseerd op het educatieve bordspel

Werkgroep Alumni

Korneel Rabaey en Stefanie Dedeurwaerdere

Focus: Welke rol is gewenst voor de alumni van de Jonge Academie?

Werkgroep Collectors item

Katelijne De Corte, Frank Merx en Ann Bessemans

Werkt naar: een creatief uitgewerkte weekkalender voor beginnende wetenschappers en kunstenaars

Werkgroep Internationalisering

Camilla Bork en Frank Merx

Focus: het versterken van de contacten met buitenlandse (vooral Europese) jonge academies

Werkt naar: gezamenlijke, Europees gedragen visies, acties, standpunten, samenwerkingsopportuniteiten, harmonisering

4. *Selectiecommissie*

De eerste 40 leden van de Jonge Academie werden gekozen door de Adviesraad voor de Jonge Academie. Vanaf de tweede selectie in 2014 stond de Jonge Academie zelf in voor de selectieprocedure. In 2015 werden voor het eerst kunstenaars aangeworven. Bij het samenstellen van de selectiecommissie 2017-2018 werd gezocht naar een balans op niveau van disciplines, gender en universiteiten, onder leiding van een voorzitter. De samenstelling was als volgt:

SELECTIECOMMISSIE

*Voorzitter: **Steven Latré***

*Leden: Evelien Smits, Peter Van Nuffelen, Lodewijk Heylen,
Vincent Ginis, Lien Verpoest*

Alle leden van de Jonge Academie waren betrokken als lector bij een drietal kandidatendossiers. De kunstenaars van de Jonge Academie beoordeelden het artistieke profiel van de kandidaat-kunstenaars. De selectiecommissie maakte de uiteindelijke selectie op basis van het ingestuurde kandideringsdossier, de schriftelijke review van een drietal leden-lectoren per dossier, en een interview in het geval van een beperkt aantal kandidaten. De Jonge Academie heeft ervoor gekozen om haar voorkeur voor openheid van review meteen zelf in praktijk te brengen. Alle kandidaten kregen dan ook een motivatie toegestuurd wanneer zij niet geselecteerd waren.

Deel 2: Overzicht van interne activiteiten

5. Chronologie van de vergaderingen

Maart (2017)

- 03/ Werkgroep Moendoes
- 03/ Cel Communicatie
- 06/ Bestuur
- 15/ Stakeholdersvergadering FWO
- 16/ Inauguratie nieuwe leden en tweedaagse
- 16/ Werkgroep Collectors item
- 16/ Werkgroep Beleid
- 16/ Redactieraad Maja #5
- 17/ Werkgroep Maatschappelijk engagement
- 27/ Overleg Moendoes met Nederlandse JA
- 30/ Overleg over Kom Naar Buiten met FWO en KVAB

April

- 25/ Werkgroep Jonge Academie & Maatschappij (vluchtelingen)
- 26/ Werkgroep Collectors item
- 28/ Vergadering Werkgroep Kunst & Wetenschap met Redactieraad Maja

Mei

- 15-19/ Meeting Global Young Academy: *Social justice in a rapidly changing world* (Schotland)
- 16/ Werkgroep Gender in Academia
- 17/ Skype-overleg over alumniwerking Duitse en Nederlandse Jonge Academie
- 18/ Werkgroep Jonge Academie & Maatschappij (vluchtelingen)

Juni

- 27/ Bestuursvergadering
- 28/ Werkgroep Jonge Academie & Maatschappij (vluchtelingen)

Juli

- 4/ Publieksevenement *Refugees in Arts & Academia*
- 7/ Werkgroep Open Science
- 12/ Werkgroep wetenschapscommunicatie
- 12/ Overleg met De Standaard over Week van het Weten
- 12/ Overleg met Radio Klara (Werner Trio) over New Minds on the Block
- 18/ Werkgroep alumni

Augustus

- 23/ Juryvergadering PhD Cup
- 24/ Overleg Moendes met Nederlandse JA

September

- 05/ Overleg wijziging huishoudelijk reglement JA
- 11/ Redactieraad Maja / Kunst en wetenschap
- 12/ Ontmoeting met Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling
- 18/ Overleg Eos Pipet i.s.m. Jonge Academie
- 20/ Persconferentie Universiteit van Vlaanderen
- 22/ Sociale dag in Leuven

Oktober

- 12/ Overleg Moendes met Nederlandse JA
- 20/ Werkgroep Jonge Academie & Maatschappij
- 23/ Werkgroep Alumni
- 23/ Overleg Moendes met Nederlandse JA

November

- 8/ Focusdag Open Science i.s.m. Departement EWI
- 16/ Kom Naar Buiten (workshopdag wetenschapscommunicatie)
- 16/ Uitreiking Onderscheidingen wetenschapscommunicatie
- 17/ Bestuursvergadering
- 21/ Ontmoeting met Zweedse Jonge Academie en diner
- 23-24/ Najaarstweedaagse
- 23/ Werkgroep Gender in Academia
- 23/ Werkgroep internationalisering en kennismaking met Zweedse Jonge Academie
- 23/ Werkgroep wetenschapscommunicatie (incl. Week van het Weten)
- 24/ Werkgroep manifest Kunst & Wetenschap
- 25/ Werkgroep Academische loopbaan

December

- 13/ Overleg met FWO
- 14/ Overleg met VLIR
- 20/ Adviesraad Jonge Academie

Januari (2018)

- 8/ Selectiecommissie
- 22/ Selectiecommissie (interviews)

Februari

- 6-7/ Voorjaarstweedaagse
- 6/ Gesprek met Zijne Majesteit de Koning en Robbert Dijkgraaf
- 6/ Feestelijke Viering "Vijf jaar Jonge Academie"
- 7/ Voorstelling Vlaamse Wetenschapsagenda

Maart

- 15/ Werkgroep Vluchtelingen (met VLIR)

6. Sociale dag en tweedaagsen

Sociale dag

Eén keer per jaar bezoekt de Jonge Academie een universiteitsstad. In 2017 was dat Leuven. Behalve een bezoek aan de universiteit staan ook toeristische activiteiten op de agenda. Elkaar leren kennen staat op die dag centraal in een positieve sfeer van interdisciplinaire interesse, eigen aan de Jonge Academie. In de loop van de dag wordt bovendien plaats gemaakt voor discussies over actuele problemen.

Op 22 september 2017 werd de Jonge Academie rondgeleid in de Leuvense Bakala Academy, de Bijzondere Collecties van de Universiteitsbibliotheek, Kunstencentrum STUK en de universiteitsbeiaard. Over de middag was er een broodjeslunch met de rectorale ploeg van de KU Leuven en 's avonds een diner. Doorheen de dag liep een spel om elkaar beter te leren kennen.

Tweedaagsen

De Jonge Academie houdt zowel tijdens het voorjaar als het najaar een tweedaagse vergadering. De leden vergaderen van de ochtend van de eerste dag tot de middag van de tweede dag samen in plenaire sessies, parallelle werkgroepvergaderingen e.a. Op de Algemene Vergadering worden organisatorische kwesties besproken en leggen de voorzitters verantwoording af over de financiën van de JA en de begroting.

2017-2018 was een bijzonder jaar voor de Jonge Academie, want begin 2018 werd de JA vijf jaar en zwaaiden de leden van de eerste generatie af. Voor die gelegenheid koos het bestuur om geen thematische publieksevents te organiseren op deze tweedaagsen, maar om (i) de najaarstweedaagse van 2017 in het teken te zetten van reflectie over de voorbije jaren, een bezinning om beter gewapend te zijn voor de toekomst; en (ii) de voorjaarstweedaagse van 2018 te bouwen rond een onvergetelijke viering als afscheid van de 40 leden uit de startgeneratie. Vóór de publieksviering nam Zijne Majesteit de Koning de gelegenheid om uitgebreid met de JA-leden van gedachten te wisselen over topics als Open Science en Citizen Science, interdisciplinariteit en wetenschap & kunst, Expeditie Moendoes, Universiteit van Vlaanderen en Gender in academia. De eminente fysicaprofessor en directeur van het Institute of Advanced Studies in Princeton, Robbert Dijkgraaf, vereerde de JA de hele dag met zijn aanwezigheid. 's Ochtends sprak hij met JA-leden over hun onderzoek, 's middags gaf hij de keynote voordracht op de publieksviering en 's avonds verdedigde hij in De Afspraak op Canvas het opiniestuk van de Jonge Academie dat dezelfde dag verscheen in De Standaard.

Er waren op de tweedaagsen ook discussies en werkmomenten, Moendoes werd gespeeld en enkele leden stelden hun onderzoek voor. Vertegenwoordigers van Departement EWI en FWO zetten de plannen uiteen over de Vlaamse Wetenschapsagenda en vroegen de medewerking van de Jonge Academie.

Deel 3: Publieke activiteiten

7. Halfjaarlijkse publieksevenementen

De Feestelijke Viering “Vijf jaar Jonge Academie” op 6 februari 2018 was één van de grootste blikvangers uit het nog prille bestaan van de Jonge Academie.

De plechtige afzwaai van de leden van de eerste generatie en de inauguratie van twaalf nieuwe leden kregen allures door drie prestigieuze bijdragen: de lofbetuigingen voor de Jonge Academie door Koning Filip, een inspirerende keynote over de toekomst van de wetenschap door niemand minder dan Robbert Dijkgraaf, en muzikale harpintermezzis door jong toptalent Anneleen Lenaerts, eerste harpiste bij de Wiener Philharmoniker.

Het was een eer om talrijke vrienden van de Jonge Academie te mogen verwelkomen, die mee ons lustrum vierden: de Minister van Begroting, belast met de Nationale Loterij, de CEO van de Nationale Loterij, de rectoren van de universiteiten van Brussel en Gent, de secretaris-generaal van Dep. EWI, voorzitter en secretaris-generaal van het FWO, decanen en vicerectoren van alle universiteiten en vele hoofden en prominenten van o.a. KVAB, KAGB, KANTL, KAOWARSOM, Eos, Universiteit van Vlaanderen, VLIR en Technopolis. Ook de voorzitters van de Nederlandse Jonge Akademie vierden met ons mee.

Omdat de Jonge Academie in 2017 al twee thema-evenementen organiseerde buiten de tweedaagsen, werd er gekozen om de najaarstweedaagse van 23-24 november niet te combineren met een publieksevenement.

Verwelkoming

Lieve Van Hoof en Niel Hens, voorzitters van de Jonge Academie

Erkenning voor de Jonge Academie

Zijne Majesteit de Koning

Vijf jaar Jonge Academie

Joos Vandewalle, voorzitter van de KVAB

De toekomst van de wetenschap: Over de uitdagingen in onderzoek en outreach

Robbert Dijkgraaf, voorzitter van het InterAcademy Partnership
en Directeur van het Princeton Institute for Advanced Study

MUZIKAAL INTERMEZZO

Inauguratie van de nieuwe leden

MUZIKAAL INTERMEZZO

Robbert Dijkgraaf in gesprek met Jonge Academicici

MUZIKAAL INTERMEZZO

Afscheid van de eerste generatie leden

Dankwoord door Katrien Verveckken en Sofie Verbrugge, JA-leden
Wederwoord door Jorgen D'Hondt, eerste voorzitter Jonge Academie

8. Thema-events (vluchtelingen & open science)

8.1. Refugees in Arts & Academia – 4 juli 2017

De Jonge Academie en UAF – Scholars at Risk hebben de handen in elkaar geslagen om de problematiek van vluchtelingen in de academische wereld en de kunstensector onder de aandacht te brengen, vanuit de overtuiging dat er vele kansen voor het grijpen liggen om van de huidige uitdagingen opportuniteiten te maken, voor zowel vluchtelingen, de kunstensector als de academische wereld.

Het event startte met vier getuigenissen van gevluchte wetenschappers en een kunstenaar over hun eigen ervaringen. Een theaterintermezzo later gingen drie beleidsmakers met elkaar in debat en werden negen bestaande initiatieven gepitcht. Qotob Trio bracht werk van een Syrisch muzikant als muzikale omlijsting. Nadien was er een netwerkmoment met infomarkt en walking dinner door Our House, een non-profit-organisatie die vluchtelingen toelaat om werkervaring op te doen in de horeca. Er waren 181 deelnemers aanwezig, onder wie heel wat vluchtelingen.

De trekkers binnen de Jonge Academie van deze activiteiten schreven het opiniestuk “Red hoogopgeleide vluchteling uit doolhof instanties en regels”, dat daags vóór het event verscheen in De Morgen.

Voorafgaand aan dit event organiseerden de Jonge Academie en Scholars At Risk een workshop over de mogelijkheden om wetenschappers die in hun thuisland vervolging vrezen, een veilige, tijdelijke onderzoeksplek te bieden, in de eerste plaats bedoeld voor de hogeronderwijsinstellingen.

Sinds het event zijn er banden gesmeed waardoor de Jonge Academie en de VLIR in 2018 samenwerken in actiegerichte werkgroepen rond dit thema.

8.2. Focusdag Open Science – 8 november 2017

De Jonge Academie en de Vlaamse overheid, Departement Economie, Wetenschap en Innovatie, sloegen de handen in elkaar om op 8 november 2017 een focusdag te organiseren rond het belangrijke thema Open Science. Veel jonge onderzoekers zijn vragende partij voor de overgang naar een meer open wetenschap. De focusdag kwam actueel, op een moment dat de verklaring over de European Open Science Cloud van de Europese Commissie op de tafel van nationale beleidsmakers lag.

Op het programma stonden o.a. keynotes vanuit het perspectief van de Europese Commissie (European Open Science Cloud), van een burger die wetenschap doet buiten de gesloten muren van academia en van wetenschappelijke uitgevers. Drie parallelle break-outsessies verkenden (i) het potentieel van Open Science voor public engagement with science, (ii) de wereld van metrics & governance en (iii) Open Science in the era of big data. Op het einde concludeerde Lennart Martens dat Open Science als concept gemeengoed geworden is, maar er nu investeringen nodig zijn van overheid en funders om open wetenschap ook écht te laten werken en renderen. Die conclusies werden aan minister Muylers overgemaakt.

Er waren een 130-tal deelnemers.

DEPARTEMENT
ECONOMIE
WETENSCHAP &
INNOVATIE

9. *Dag van de Wetenschapscommunicatie*

De KVAB en de Jonge Academie reiken jaarlijks de gezamenlijke Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie uit. De prijzen bestaan uit enerzijds een Loopbaanprijs, voor carrièrelange aangehouden inspanningen voor wetenschapscommunicatie door een onderzoeker, en anderzijds meerdere Jaarprijzen, voor maximum 20 laureaten die zich gedurende het voorbije jaar intensief hebben ingezet voor een concreet wetenschapscommunicatieproject.

In 2017 ging de loopbaanprijs wetenschapscommunicatie naar prof. Filip Lardon. De jury heeft vijftien jaarprijzen uitgekozen. De prijzen werden uitgereikt op 16 november 2017, in een zitting waarvan de keynote “Lessen uit de vaccinatiecontroverse” gegeven werd door prof. André Van Steirteghem.

Gedreven door het belang dat de Jonge Academie hecht aan wetenschapscommunicatie, organiseren de Jonge Academie, de KVAB, VLIR-uos en het FWO sinds 2016 samen “Kom Naar Buiten”, een dag vol workshops voor onderzoekers rond wetenschapscommunicatie. Dit event vond plaats op dezelfde datum (16 november 2017).

10. *New Minds on the Block – Klara*

Na een eerdere succesvolle reeks van het Klara-programma “Trio: New minds on the block” in 2016 hernamen Klara en de Jonge Academie het format in 2017. In vijf interviewuitzendingen op opeenvolgende zaterdagdagen (van 23 september t.e.m. 21 oktober) tussen 10 en 11 uur spraken leden van de Jonge Academie over de wereld vanuit hun onderzoek, over hun passie en visie, geleid door de vragen van VRT-radiomaker Werner Trio.

- Hoe doet de mens kennis op? / Wat kunnen we weten? (Sylvia Wenmackers en Hans Op de Beeck)
- Hoe ziet onze biotoop eruit? (Sarah Lebeer en Tina Kyndt)
- Hoe drukken we kennis uit? (Ann Bessemans en Vincent Ginis)
- Hoe ziet de toekomst eruit? (Frank Merx en Steven Latré)
- Wat is de mens? (Noël Salazar en Kristien Hens)

11. Week van het Weten – De Standaard

Samen met de redacteurs van De Standaard ontwikkelde de Jonge Academie het format voor de Week van het Weten, een weekspeciaal in De Standaard waarin wetenschappers uit diverse disciplines naar eenzelfde vraagstuk kijken. De Standaard koos als bottomline “Feiten versus meningen in tijden van fake news”. De Jonge Academie suggereerde ook namen van mogelijke wetenschappers die met een expertbril vanuit hun discipline naar een vraag kijken:

- (dS ma 20 november 2017) Hoeveel migratie kan een samenleving absorberen? Noël Salazar, Jozefien De Leersnyder, Peter Van Nuffelen
- (dS di 21 november 2017) Hoeveel mag een extra levensjaar kosten? Philippe Beutels, Yvonne Denier, Marleen Boelaert
- (dS wo 22 november 2017) Hoe krijgen we mensen uit hun auto? Chris Tampère, Dries Naudts, Ariane Cuenen, Davy Janssens
- (dS do 23 november 2017) Moeten we bang zijn voor het algoritme? Peter-Paul Verbeek, Giovanni Samaey, Peter Van Aelst
- (dS vr 24 november 2017) Hoeveel intelligenter kan de mens nog worden? Sylvia Wenmackers, Steven Latré en Johannes Nicaise

In de weekendkrant (dS za-zo 25-26 november 2017) reflecteerde filosoof Andreas De Block op de reeks met een pleidooi voor nuance.

12. Herontdekking van de Wereld – Canvas

De Jonge Academie heeft mee het format ontwikkeld van het Canvas-programma “De Herontdekking van de Wereld” en heeft ook suggesties aangeleverd voor personen. In elke aflevering gaat een hedendaagse wetenschapper op zoek naar het verhaal (leven en werk) van zijn of haar wetenschappelijk idool, die door uitzonderlijke bijdragen aan de wetenschap een enorme impact heeft gehad op het vakgebied.

De samenwerking met Canvas heeft geleid tot zes uitzendingen, die uitgezonden werden in november 2016 – januari 2017, en herhaald werden in juli – augustus 2017:

- Johan Braeckman in de voetsporen van Stanley Milgram
- Hans Van Dyck in de voetsporen van Niko Tinbergen
- Annelien De Dijn in de voetsporen van Margaret Mead
- Wim Develter in de voetsporen van Edmond Locard
- Ann Dooms in de voetsporen van Alan Turing
- Filip Vermeylen in de voetsporen van Maynard Keynes

Deel 4: Publicaties

13. Maja

Maja, het Magazine van de Jonge Academie, is gegroeid vanuit de wens om naast dit eerder opsommende, administratieve jaarverslag, een andere publicatie te hebben die aangenaam om lezen is, de aandachtspunten van de Jonge Academie in de verf zet, maar toch niet louter een promotieblaadje van de Jonge Academie is. In de woorden van de hoofdredacteur: *“We willen een stem bieden aan onderzoek en onderzoekers in Vlaanderen. We willen dat doen op een vrije en open manier. Anders dan de huisbladen van de verschillende Vlaamse universiteiten hoeven wij geen reclame te maken voor deze of gene alma mater.”*

Het thema van Maja#4 was ‘De Wetenschap(per) / Kunst(enaar) en de Publieke Ruimte’, waarbij de redactieraad nauw samenwerkte met de geïnteresseerden in wetenschapscommunicatie en de kunstenaars. Maja#4, beschikbaar vanaf maart 2017, werd gedrukt op 9600 exemplaren en gratis verdeeld onder alle ZAP en postdocs van de vijf Vlaamse universiteiten.

In 2017-2018 werkte de Jonge Academie aan Maja #5 over het samenspel tussen Kunst en Wetenschap. Door het feestelijke karakter en de vroege datum (begin februari i.p.v. eind maart) van de voorjaarsweedaagse werd de Maja niet voorgesteld op de feestelijke viering van vijf jaar Jonge Academie. Maja #5 was nog niet helemaal afgewerkt in maart 2018, maar de lancering zal wel in het voorjaar van 2018 plaatsvinden.

Deel 5: Samenwerking met partners

14. Samenwerking binnen Vlaanderen

14.1. KVAB

- De Jonge Academie en de KVAB trekken samen de Stuurgroep Wetenschapscommunicatie (covoorzitter namens de JA was Evelien Smits in 2017, naast covoorzitter Herman Van Goethem namens KVAB). Deze reikt de onderscheidingen wetenschapscommunicatie uit.
- De Jonge Academie werkt met leden mee aan de Standpunten van de KVAB, bijvoorbeeld in 2017-2018 Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data en Nieuws en nepnieuws.
- De KVAB heeft de gewoonte ontwikkeld om leden van de Jonge Academie uit te nodigen als spreker op haar evenementen.
- De voorzitter(s) van de Jonge Academie worden uitgenodigd voor de vergaderingen van de Raad van Bestuur van de KVAB.

14.2. KAGB

Een lid van de Jonge Academie maakt deel uit van de Raad van Bestuur van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België. In 2017-2018 nam Pieter Van der Veken deze vertegenwoordiging waar.

14.3. KANTL

Vanuit zijn lidmaatschap van de Jonge Academie werd Samuel Mareel uitgenodigd om in de Canoncommissie te zetelen. Deze commissie heeft een dynamische canon van de Nederlandstalige literatuur vanuit Vlaams perspectief samengesteld, op vraag van het Vlaams Fonds voor de Letteren.

14.4. EOS

- Tine Huyse en Lennart Martens maken deel uit van de Adviesraad van EOS, uitdrukkelijk vanuit hun functie als lid van de Jonge Academie.

- Ter gelegenheid van de bekendmaking van de laureaten van de onderscheidingen wetenschapscommunicatie verscheen een interview met loopbaanprijslaureaat Filip Lardon in Eos. Op de Eos-website was er een stemming mogelijk tussen de jaarprijslaureaten voor “Eos publieksfavoriet”, met wel 3500 uitgebrachte stemmen. Die werd gewonnen door François De Schutter, Ben Laenen, David Lagrou en Dries Vos (VITO).

14.5. FWO

De Jonge Academie werd uitgenodigd op verschillende overlegmomenten naar aanleiding van de vernieuwing van de procedures in het FWO. Er was telkens één JA-lid van elke universiteit.

14.6. Universiteiten

Binnen elke universiteit is er een permanent en regelmatig contact tussen het bestuur van de universiteit en de leden van de Jonge Academie die tot die universiteit behoren. De leden van de Jonge Academie worden daarbij expliciet geconsulteerd over thema's die jonge onderzoekers en de universiteit in kwestie aanbelangen. Daarnaast zijn deze ontmoetingen ook een gelegenheid waarop de Jonge Academie zelf punten kan aanbrengen en haar nota's mag voorleggen.

14.7. Scriptie vzw (PhD Cup)

De Jonge Academie is een kennispartner van PhD Cup, een initiatief van Scriptie vzw die ook de Vlaamse Scriptieprijs uitreikt. De wedstrijd spoort pas gepromoveerde doctors aan om hun onderzoek met de wijde wereld te delen. Na een vierdaagse mediatraining onder leiding van experts als Ivan De Vadder & Wim De Vilder wacht de 16 geselecteerde deelnemers de ultieme uitdaging: de kern van hun jarenlange onderzoek uit de doeken doen in een heldere presentatie van 3 minuten. De JA is vertegenwoordigd in elk van de drie juryfasen en neemt de leiding in de eerste selectie op dossier (cv en journalistieke samenvatting).

De editie van 2017 werd gewonnen door Ben Van Duppen (UAntwerpen). De prijs werd uitgereikt in de Gentse Handelsbeurs, waar de Jonge Academie zichtbaar vertegenwoordigd was.

14.8. Mediapartners (Klara, De Standaard, Canvas)

Zie deel 3: publieke activiteiten.

14.9. Universiteit van Vlaanderen (met VRT, Knack en de universiteiten)

Onderzoekers geven gratis college op radio, tv & internet. Dat is het format van een vernieuwend project dat na lang overleg gelanceerd werd op 20 september 2017. De Jonge Academie en de vijf Vlaamse universiteiten hebben daarvoor de handen in elkaar geslagen met VRT en Knack. Zo combineren we de wetenschappelijke sterkte van de Vlaamse onderzoekers met de slagkracht van sterke media, waaronder de openbare omroep.

De Universiteit van Vlaanderen is geen fysieke universiteit, maar een wetenschapscommunicatie-platform dat universitaire kennis zo breed mogelijk wil verspreiden. Elke dag verschijnt online een college van een kwartier van een wetenschapper van één van de vijf bestaande universiteiten. Professoren en universitaire docenten geven korte colleges over de meest boeiende en begeisterende materie – van geesteswetenschappers tot neurologen en bio-ingenieurs. De professoren vertellen hun verhaal op een laagdrempelige manier zodat kijkers geen voorkennis moeten hebben.

De opnames van de colleges gebeuren niet in een typische aula, maar in een disco-achtige pop-up-studio's in de universiteitssteden en de Carré in Willebroek, waar de allereerste opnames plaatsvonden. De wetenschappers krijgen zo een hip podium buiten hun comfortzone. Zo treden we met de academische kennis midden in de leefwereld van de jonge doelgroep.

De Jonge Academie is sinds het begin betrokken bij de Universiteit van Vlaanderen. We geloven in hun vernieuwende vorm van wetenschapscommunicatie voor jong en oud: de Universiteit van Vlaanderen geeft de wetenschap een gezicht en maakt tijdloze kennis toegankelijk via populaire media. De JA zal meehelpen om (jonge) onderzoekers aan te brengen.

JA-voorzitters Lieve Van Hoof en Niel Hens waren bij de lancering op de VRT voor de persconferentie waarop de stichtingsoorkonde werd getekend (foto's).

15. Internationale samenwerking

15.1. De Jonge Akademie Nederland – Moendoes

Samen met De Jonge Akademie van Nederland werkt de Jonge Academie aan een digitalisering van het educatieve bordspel Expeditie Moendoes tot een browsergame. Het kartonnen bordspel werd ontwikkeld door De Praktijk en De Jonge Akademie van Nederland, en is al vertaald in het Engels, Duits, Zweeds, Turks, Arabisch en Hebreeuws. Het wordt nu door een Nederlands-Belgische gamedevelopmentstudio ontwikkeld tot een spel dat in de klas kan gespeeld worden met een smartboard. De Jonge Academies van België en Nederland sturen en financieren deze ontwikkeling, en zullen instaan voor de verspreiding onder scholen in hun doelgebied.

15.2. Global Young Academy

Op 17 en 18 mei 2017 ging de “7th International Conference of Young Scientists & Annual General Meeting 2017 of the Global Young Academy” door in Aviemore, Schotland. Het vergaderthema was “Social Justice in a Rapidly Changing World”. Op de algemene vergadering van de GYA worden ook leden van nationale Jonge Academies uitgenodigd. De Belgische Jonge Academie vaardigde kunstenaar Frank Merckx af.

15.3. European Young Academies

Op 23 en 24 maart 2018 nam Katelijne De Corte in Amsterdam, Nederland namens de Belgische JA deel aan een overleg van alle Europese Jonge Academies. Op de agenda stond o.a. een kennismaking met elkaars Jonge Academies via voorstellingen, een verkenning van mogelijkheden voor samenwerking tussen academies en een panelgesprek over hoe Jonge Academies kunnen samenwerken in het bereiken van de Duurzame-Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

De website van European Young Academies (www.eya.nu) is nu operationeel en wordt beheerd door de Deense Jonge Academie. Dit onderhoudsarm portaal geeft een contactformulier voor alle Europese Jonge Academies en linkt door naar de websites van de verschillende nationale JA's. Het idee voor deze website werd gelanceerd op de internationale meeting van Europese Jonge Academiën in Brussel in november 2015, waarvan de Belgische JA de gastheer was.

15.4. World Wide Meeting of Young Academies

In Johannesburg, Zuid-Afrika, vond op 19 tot en met 21 juli 2017 de tweejaarlijkse (derde) Worldwide Meeting of Young Academies plaats. Het resultaat van dit globaal overleg was een consensustekst over de rol van Jonge Academies in het realiseren van de United Nations' Sustainable Development Goals. In oktober 2017 werd dit statement gepubliceerd, mede ondertekend door de Belgische Jonge Academie.

16. Eindafrekening 2017

De Jonge Academie genoot in 2017 een toelage van € 80 000 van de Nationale Loterij (via de KVAB), en een bijkomende toelage van de middelen die het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie aan de KVAB ter beschikking stelt voor de werkzaamheden van de Jonge Academie. Daarvan is € 60 000 bedoeld als werkingsbudget voor de Jonge Academie. Het resterende bedrag gaat naar personele en logistieke ondersteuning vanuit de KVAB.

De werkingsmiddelen werden voornamelijk besteed aan de organisatie van de activiteiten zoals de tweedaagsen, sociale dag en vergaderingen, aan reiskosten voor internationale meetings, aan de totstandkoming van Maja (incl. vormgeving, druk en verspreiding) en aan de co-financiering van het educatief digitaal game *Expeditie Moendoes*.

17. Begroting 2018

Voor het volgende werkingsjaar is terug een toelage aangevraagd bij de Nationale Loterij. Het nieuwe covenant tussen de overheid en de KVAB waarin de Jonge Academie sterk verankerd is, werd goed onthaald door de overheid waardoor de Jonge Academie kan rekenen op bijkomende personeelsondersteuning vanuit de KVAB. Dit is nodig om onze huidige activiteitsgraad te behouden, meer nog gegeven onze terugval van 73 naar 48 leden in maart 2018.

18. Media

Website

www.jongeacademie.be

De website focust op nieuws en gebruiksvriendelijkheid. Zowel de leden als de nieuwsberichten zijn op de homepage zelf beschikbaar, en meer informatie over alle onderwerpen van de homepage is telkens maar één klik verder.

Er zijn gemiddeld 1000 bezoekers per maand.

Facebook

<https://www.facebook.com/JongeAcademie>

Het aantal volgers op Facebook is de laatste jaren sterk gestegen waardoor nu ook wordt ingezet op dit kanaal los van Twitter. Een belangrijke toepassing voor dit kanaal is het delen van fotoreportages. Er zijn momenteel 500 volgers, en elk bericht wordt door ongeveer 400 volgers en anderen bekeken.

Twitter

<https://twitter.com/JongeAcademie>

De populariteit van het Twitterkanaal is verder gestegen. De Jonge Academie heeft nu 1466 volgers (vorig jaar 1116), en wordt veelvuldig gedeeld of toegevoegd aan favorieten.

De Jonge Academie wordt soms gevraagd om initiatieven rond wetenschapscommunicatie mee te promoten via haar Twitter-account.

YouTube

<https://www.youtube.com/channel/UCI2m0LEBoOPz8OQK72QoWGw>

De Jonge Academie heeft een eigen YouTubekanaal waar filmpjes van de Jonge Academie en van haar leden worden gepost.

Blog

<http://www.impactfactornulpuntnul.be/>

Impactfactor 0.0 is de praatbarak van de leden van de Jonge Academie. Via dit forum werden afgelopen jaar geen nieuwe discussies meer geopend. Er wordt nagedacht op welke manier een online platform ondersteuning kan bieden voor het actief debat dat leeft bij de leden en het geïnteresseerde publiek.

19. Persoverzicht

- De Morgen, 3 juli 2017

Red hoogopgeleide vluchteling uit doolhof instanties en regels

Opiniestuk naar aanleiding van evenement over vluchtelingen in wetenschap & kunsten

- Trio (Klara), 23 en 30 september, 7 en 14 oktober 2017

New Minds on the Block

5 uitzendingen van 'Trio' met jonge Vlaamse onderzoekers, in samenwerking met de Jonge Academie

- De Standaard, 20-24 november 2017

Week van het weten

5 wetenschappelijke vragen uitgelicht door jonge Vlaamse onderzoekers, in samenwerking met de Jonge Academie (telkens 3 pagina's)

- De Standaard, 6 februari 2018

Laat de curieuzeneuzen toch hun gang gaan

Opiniestuk naar aanleiding van het debat over de financiering van universiteiten

- HLN, RTL, Vorsten... 7-10 februari 2018

Koning Filip viert vijfde verjaardag Jonge Academie

Over het koninklijk bezoek werd in diverse online media bericht. Een videoreportage verscheen tijdens het programma "Place Royale" op RTL.

Naast deze expliciete vermeldingen wordt de Jonge Academie regelmatig geconsulteerd voor advies, onder meer door Canvasprogramma De Afspraak en Radio 1. Waar mogelijk proberen de leden hun lidmaatschap te vermelden, bijvoorbeeld wanneer zij geïnterviewd worden voor universiteitsmagazines. Daarnaast worden vaak Jonge Academie-leden gevraagd voor duiding, zonder dat de band met Jonge Academie kan worden vermeld.

20. Specifieke media

Berichtgeving van of over de Jonge Academie vindt haar weg naar specifieke doelgroepen in de academische en artistieke wereld, door opname in nieuwsbrieven, op websites of in communitymagazines van partnerinstellingen. In het bijzonder verscheen de Jonge Academie in de kanalen van o.a. de universiteiten (niewsbrieven, oproepen, online nieuwsberichten), EWI (niewsbrief, website), FWO (website, nieuwsbrief) en VARIO (niewsbrief).

Annex: leden 2017-2018

Emiliano Acosta	Jelle Haemers	Evelien Smits
Jan Aerts	Kristien Hens	Violet Soen
Frederik Anseel	Niel Hens	Bram Spruyt
Ann Bessemans	Lodewijk Heylen	Wim Thielemans
Camilla Bork	Steven Husson	Peter Van Aelst
Koenraad Brosens	Tine Huyse	Dorien Van De Mieroop
Elke Cloots	Athar Jaber	Pieter Van der Veken
Alexander De Becker	Koenraad Jonckheere	Lieve Van Hoof
Goedele De Clerck	Tina Kyndt	Ine Van Hoyweghen
Katelijne De Corte	Steven Latré	Peter Van Nuffelen
Veerle De Herdt	Sarah Lebeer	Marianne Van Remoortel
Frederik De Laender	Samuel Mareel	Bram Vanderborcht
Simon De Meyer	Pieter Martens	Karel Vanhaesebrouck
Bert De Smedt	Lennart Martens	Kim Verbeken
Koen De Temmerman	Frank Merx	Sofie Verbrugge
Karolien De Wael	Johan Meyers	Marian Verhelst
Frederik De Wilde	Johannes Nicaise	Nathalie Vermeulen
Stefanie Dedeurwaerdere	Hans Op de Beeck	Lien Verpoest
Ugo Dehaes	Karolien Poels	Bram Verschuere
Jorgen D'Hondt	Korneel Rabaey	Katrien Verveckken
Ben Dhooge	Katrien Remaut	Mathieu Vinken
Ann Dooms	Magaly Rodríguez García	Sylvia Wenmackers
Liesbet Geris	Noel Salazar	Nele Witters
Vincent Ginis	Giovanni Samaey	
Joke Goris	Kevin Smets	